Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 13. septembra 2016*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Občianstvo Únie — Články 20 a 21 ZFEÚ — Smernica 2004/38/ES — Právo štátneho príslušníka tretieho štátu, ktorý má záznam v registri trestov, na pobyt v členskom štáte — Rodič, ktorý má vo výlučnej starostlivosti dve maloleté deti, občanov Únie — Prvé dieťa, ktoré má štátnu príslušnosť členského štátu pobytu — Druhé dieťa, ktoré má štátnu príslušnosť iného členského štátu — Vnútroštátna právna úprava, ktorá vylučuje možnosť udeliť povolenie na pobyt rodičovi, ktorý má záznam v registri trestov — Zamietnutie práva na pobyt, ktoré môže viesť k povinnosti detí opustiť územie Únie“

Vo veci C-165/14,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko) z 20. marca 2014 a doručený Súdnemu dvoru 7. apríla 2014, ktorý súvisí s konaním:

Alfredo Rendón Marín

proti

Administración del Estado,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, predsedovia komôr R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, C. Toader, D. Šváby, F. Biltgen a C. Lycourgos, sudcovia A. Rosas (spravodajca), E. Juhász, A. Borg Barthet, M. Safjan, M. Berger, A. Prechal a K. Jürimäe,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 30. júna 2015,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— A. Rendón Marín, v zastúpení: I. Aránzazu Triguero Hernández a L. De Rossi, abogadas,

— španielska vláda, v zastúpení: A. Rubio González a L. Banciella Rodríguez-Miñón, splnomocnení zástupcovia,

— dánska vláda, v zastúpení: C. Thorning a M. Wolff, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: španielčina.

— grécka vláda, v zastúpení: T. Papadopoulou, splnomocnená zástupkyňa,

— francúzska vláda, v zastúpení: D. Colas a R. Coesme, splnomocnení zástupcovia,

— talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci L. D'Ascia, avvocato dello Stato,

— holandská vláda, v zastúpení: M. Bulterman a B. Koopman, splnomocnené zástupkyne,

— poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, K. Pawłowska a M. Pawlicka, splnomocnení zástupcovia,

— vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: M. Holt a J. Beeko, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci D. Blundell, barrister,

— Európska komisia, v zastúpení: I. Martínez del Peral, C. Tufvesson, F. Castillo de la Torre a M. Wilderspin, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 4. februára 2016,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 20 ZFEÚ.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom Alfredom Rendónom Marínom, ktorý je štátnym príslušníkom tretieho štátu a otcom maloletých občanov Únie, ktorých má vo výlučnej starostlivosti a ktorí majú od narodenia bydlisko v Španielsku, a Administración del Estado (Štátna správa, Španielsko), vo veci odmietnutia zo strany Director General de Inmigración del Ministerio de Trabajo e Inmigración (Generálne riaditeľstvo pre prisťahovalectvo, ktoré je súčasťou ministerstva práce a prisťahovalectva, Španielsko) udeliť mu povolenie na pobyt z dôvodu výnimočných okolností, keďže má záznam v registri trestov.

Právny rámec

Právo Únie

3 Podľa odôvodnení 23 a 24 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46):

„(23) vyhostenie občanov Únie a ich rodinných príslušníkov na základe dôvodov verejného poriadku, verejného zdravia alebo verejnej bezpečnosti je opatrenie, ktoré môže vážne poškodiť osoby, ktoré využívali práva a slobody im udelené podľa zmluvy [ES] a skutočne sa integrovali do hostiteľského členského štátu. Rozsah takýchto opatrení by sa preto mal obmedziť v súlade so zásadou úmernosti, aby sa zohľadnil stupeň integrácie daných osôb, dĺžka ich pobytu v hostiteľskom členskom štáte, ich vek, zdravotný stav, rodinná a ekonomická situácia a väzby s krajinou ich pôvodu;

(24) preto čím je vyšší stupeň integrácie občanov Únie a ich rodinných príslušníkov v hostiteľskom členskom štáte, tým by mal byť vyšší stupeň ochrany proti vyhosteniu. Iba za výnimočných okolností, keď existujú závažné dôvody verejnej bezpečnosti, malo by sa prijať opatrenie vyhostenia proti občanom Únie, ktorí sa zdržiavali na území hostiteľského členského štátu po mnoho rokov, najmä, ak sa tam narodili a mali tam pobyt počas svojho celého života. Okrem toho, takéto výnimočné okolnosti by sa tiež mali uplatňovať na opatrenie vyhostenia proti maloletým, aby sa ochránili ich väzby s ich rodinou, v súlade s [D]ohovorom Organizácie [S]pojených národov o [právach dieťaťa] z 20. novembra 1989.“

4 Pod názvom „Vymedzenie pojmov“ článok 2 smernice 2004/38 uvádza:

„Na účely tejto smernice:

1. ‚Občan Únie‘ znamená akákoľvek osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu;

2. ‚Rodinný príslušník‘ znamená:

…

d) závislí priami príbuzní po vzostupnej línii a takéto osoby manželského partnera alebo partnera, ako je definovaný v bode b);

3. ‚Hostiteľský členský štát‘ znamená členský štát, do ktorého sa občan Únie presťahuje, aby vykonal svoje právo voľného pohybu a pobytu.“

5 Článok 3 tejto smernice s názvom „Oprávnené osoby“ znie:

„1. Táto smernica sa uplatňuje na všetkých občanov Únie, ktorí sa pohybujú alebo zdržiavajú v členskom štáte inom, ako je členský štát, ktorého štátnymi príslušníkmi sú, a na ich rodinných príslušníkov, ako sú definovaní v bode 2 článku 2, ktorí ich sprevádzajú, alebo sa k nim pripájajú.

2. Bez toho, aby boli dotknuté práva voľného pohybu a pobytu, ktoré dané osoby môžu mať plným právom, hostiteľský členský štát v súlade so svojou vnútroštátnou legislatívou umožní vstup a pobyt pre nasledujúce osoby:

a) akíkoľvek iní rodinní príslušníci, bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť, ktorí nespadajú pod definíciu v bode 2 článku 2 a ktorí v krajine, z ktorej prišli, sú nezaopatrenými osobami alebo členmi domácnosti občana Únie, ktorý má základné právo pobytu…;

…

Hostiteľský členský štát vykoná rozsiahle preskúmanie osobných okolností a zdôvodní akékoľvek odmietnutie vstupu alebo pobytu takýmto osobám.“

6 Článok 7 uvedenej smernice nazvaný „Právo pobytu na viac ako tri mesiace“ v odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Všetci občania Únie majú právo pobytu na území iného členského štátu počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace, ak:

a) sú pracovníci alebo samostatne zárobkovo činné osoby v hostiteľskom členskom štáte; alebo

b) majú dostatočné zdroje pre samých seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia ich pobytu, a ak majú komplexné krytie zdravotného poistenia v hostiteľskom členskom štáte; alebo

…

d) sú rodinnými príslušníkmi, ktorí sprevádzajú alebo sa pripájajú k občanovi Únie, ktorý spĺňa podmienky uvedené v bodoch a), b) alebo c).

2. Právo pobytu stanovené v odseku 1 sa rozširuje na rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, sprevádzajú alebo sa pripájajú k občanovi Únie v hostiteľskom členskom štáte, ak takýto občan Únie spĺňa podmienky uvedené v odseku 1a), b) alebo c).“

7 Článok 16 smernice 2004/38 s názvom „Všeobecné pravidlo pre občanov Únie a ich rodinných príslušníkov“, ktorý sa nachádza v kapitole IV tejto smernice nazvanej „Právo trvalého pobytu“, vo svojich odsekoch 1 a 2 uvádza:

„1. Občania Únie, ktorí sa legálne zdržiavali počas nepretržitého obdobia piatich rokov v hostiteľskom členskom štáte, majú právo trvalého pobytu v tomto členskom štáte. Toto právo nepodlieha [podmienkam] uvedeným v kapitole III.

2. Odsek 1 sa uplatňuje tiež na rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu a legálne sa zdržiavali s občanom Únie v hostiteľskom členskom štáte počas nepretržitého obdobia piatich rokov.“

8 Článok 27 ods. 1 a 2, ktorý je zaradený do kapitoly VI smernice 2004/38 nazvanej „Obmedzenia práva vstupu a práva pobytu z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia“, je formulovaný takto:

„1. S výhradou ustanovení tejto kapitoly členské štáty môžu obmedziť slobodu pohybu a pobytu občanov Únie a ich rodinných príslušníkov bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť na základe dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia. Tieto dôvody sa nesmú využívať pre ekonomické účely.

2. Opatrenia prijaté z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti musia byť v súlade s[o] zásadou úmernosti [zásadou proporcionality – *neoficiálny preklad*] a musia vychádzať výlučne z osobného správania daného jednotlivca. Trestné činy, ku ktorým došlo v minulosti, sa sam[y] osebe nepovažujú za dôvody na prijatie takýchto opatrení.

Osobné správanie daného jednotlivca musí predstavovať skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu ovplyvňujúcu jeden zo základných záujmov spoločnosti. Zdôvodnenia, ktoré sú oddelené od podrobností prípadu, alebo ktoré sa spoliehajú [Odôvodnenia, ktoré sa priamo netýkajú konkrétneho prípadu, alebo sa vzťahujú – *neoficiálny preklad*] na aspekty všeobecnej prevencie, sú neprijateľné.“

9 Článok 28 uvedenej smernice s názvom „Ochrana proti vyhosteniu“ stanovuje:

„1. Skôr, ako sa prijme rozhodnutie o vyhostení z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti, hostiteľský členský štát zohľadní také aspekty, ako je napríklad dĺžka pobytu daného jednotlivca na jeho území, vek, zdravotný stav, rodinná a ekonomická situácia, sociálna a kultúrna integrácia v hostiteľskom členskom štáte a rozsah väzieb s krajinou pôvodu.

2. Hostiteľský členský štát nesmie prijať rozhodnutie o vyhostení proti občanom Únie alebo ich rodinným príslušníkom bez ohľadu na štátnu príslušnosť, ktorí majú právo trvalého pobytu na jeho území, s výnimkou vážnych dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti.

3. Rozhodnutie o vyhostení sa nesmie prijať proti občanom Únie s výnimkou prípadu, ak sa toto rozhodnutie zakladá na zásadne dôležitých dôvodoch verejnej bezpečnosti, ako sú definované členskými štátmi, ak:

a) dané osoby sa zdržiavali v hostiteľskom členskom štáte počas predchádzajúcich desiatich rokov; alebo

b) ide o maloleté osoby, s výnimkou prípadu, keď je vyhostenie potrebné v najlepšom záujme dieťaťa, ako ho stanovuje [D]ohovor Organizácie [S]pojených národov o právach dieťaťa z 20. novembra 1989.“

Španielske právo

10 Článok 31 ods. 3 Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social (Organický zákon č. 4/2000 o právach a slobodách cudzincov v Španielsku a o ich spoločenskej integrácii) z 11. januára 2000 (BOE č. 10 z 12. januára 2000, s. 1139) stanovuje možnosť udeliť prechodný pobyt z výnimočných dôvodov, pričom nie je nevyhnutné, aby mal štátny príslušník tretieho štátu víza.

11 Článok 31 ods. 5 a 7 tohto zákona znie:

„5. Prechodný pobyt možno udeliť cudzincovi, ktorý nemá v registri trestov v Španielsku alebo v štáte, v ktorom sa predtým zdržiaval, záznam o trestnom čine existujúcom v španielskom právnom poriadku a ktorému nebol udelený trest zákazu pobytu na území štátov, s ktorými uzavrelo Španielsko dohodu v tejto oblasti.

….

7. Pri rozhodovaní o predĺžení platnosti povolenia na prechodný pobyt sa skúma, či žiadateľ:

a) nemá záznam v registri trestov vzhľadom na udelenú milosť alebo podmienečný odklad výkonu trestu alebo odklad výkonu trestu odňatia slobody;

b) neporušil právne predpisy v oblasti daní a sociálneho zabezpečenia.

Pri rozhodovaní o predĺžení sa osobitne zohľadňuje, či cudzí štátny príslušník preukázal úsilie začleniť sa do spoločnosti, čo prispeje ku kladnému vybaveniu žiadosti o predĺženie, pričom toto úsilie je potrebné preukázať kladným posudkom autonómnej oblasti, v ktorom sa potvrdí, že žiadateľ absolvoval vzdelávanie uvedené v článku 2b tohto zákona.“

12 Real Decreto 2393/2004 por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000 (Kráľovský dekrét č. 2393/2004, ktorým sa schvaľuje nariadenie k organickému zákonu č. 4/2000) z 30. decembra 2004 (BOE č. 6 zo 7. januára 2005, s. 485), v odseku 4 svojho prvého dodatočného ustanovenia stanovuje:

„…. Kancelária ministerstva pre prisťahovalectvo a emigráciu môže na základe posudku kancelárie ministerstva vnútra udeliť prechodný pobyt vo výnimočných prípadoch, ktoré nie sú stanovené v zákone [č. 4/2000].“

13 Články 124 a 128 Real Decreto 557/2011 por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000, tras su reforma por Ley Orgánica 2/2009 (Kráľovský dekrét č. 557/2011, ktorým sa schvaľuje nariadenie k organickému zákonu č. 4/2000, po jeho zmene a doplnení organickým zákonom č. 2/2009) z 20. apríla 2011 (BOE č. 103 z 30. apríla 2011, s. 43821) stanovujú možnosť požiadať

o povolenie na prechodný pobyt z dôvodu výnimočných okolností založených na rodinných väzbách (*arraigo familiar*) pod podmienkou, že žiadateľ nemá v registri trestov v Španielsku alebo v štáte, v ktorom sa predtým zdržiaval, žiadny záznam o trestnom čine existujúcom v španielskom právnom poriadku.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

14 Pán Rendón Marín, kolumbijský štátny príslušník, je otcom dvoch maloletých detí narodených v Malage (Španielsko), konkrétne chlapca, španielskej štátnej príslušnosti, a dievčaťa, poľskej štátnej príslušnosti. Tieto deti od narodenia žijú v Španielsku.

15 Zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že Juzgado de Primera Instancia de Málaga (Prvostupňový súd Malaga, Španielsko) zveril vo svojom rozhodnutí z 13. mája 2009 pánovi Rendónovi Marínovi obe deti do jeho výlučnej starostlivosti. Bydlisko matky detí, ktorá je poľskou štátnou príslušníčkou, nie je známe. V návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa uvádza, že deťom sa dostáva primeranej starostlivosti a zodpovedajúceho školského vzdelávania.

16 Pán Rendón Marín má záznam v registri trestov. Konkrétne bol v Španielsku odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní deväť mesiacov. Bol mu však udelený podmienečný odklad výkonu trestu na dva roky počnúc 13. februárom 2009. V čase podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania, teda 20. marca 2014, očakávala dotknutá osoba vydanie rozhodnutia o jej žiadosti o zahladenie odsúdenia v registri trestov (*cancelación*).

17 Dňa 18. februára 2010 podal pán Rendón Marín na generálnom riaditeľstve pre prisťahovalectvo, ktoré je súčasťou ministerstva práce a prisťahovalectva, žiadosť o udelenie povolenia na prechodný pobyt na základe výnimočných okolností v zmysle odseku 4 prvého dodatočného ustanovenia kráľovského dekrétu 2393/2004.

18 Rozhodnutím z 13. júla 2010 bola na základe ustanovení článku 31 ods. 5 zákona č. 4/2000 žiadosť pána Rendóna Marína zamietnutá z dôvodu, že má záznam v registri trestov.

19 Keďže Audiencia Nacional (Národný vyšší súd, Španielsko) rozsudkom z 21. marca 2012 zamietol žalobu pána Rendóna Marína, podal menovaný proti tomuto rozsudku kasačný opravný prostriedok na Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko).

20 Pán Rendón Marín založil svoj kasačný opravný prostriedok na jedinom právnom dôvode, a to jednak na chybnom výklade rozsudkov z 19. októbra 2004, Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639) a z 8. marca 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), ktoré sú podľa neho judikatúrou, na základe ktorej mu malo byť udelené povolenie na pobyt, o ktoré žiadal, a jednak na porušení článku 31 ods. 3 a 7 zákona č. 4/2000.

21 Vnútroštátny súd uvádza, že nezávisle od konkrétnych okolností prípadu vo veci samej, zamietnutie povolenia na pobyt pána Rendóna Marína v Španielsku by vo veci samej, rovnako ako v rozsudkoch z 19. októbra 2004, Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639) a z 8. marca 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124) viedlo k nútenému odchodu zo španielskeho územia, a teda aj z územia Európskej únie, čo by znamenalo, že obidve jeho maloleté deti, ktoré má vo výlučnej starostlivosti, by boli nútené opustiť dané územie. Tento súd však uvádza, že na rozdiel od situácií skúmaných v rozsudkoch z 19. októbra 2004, Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639) a z 8. marca 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), uplatniteľná vnútroštátna právna úprava stanovuje zákaz udelenia povolenia na pobyt, ak má žiadateľ v Španielsku záznam v registri trestov.

22 Vnútroštátny súd si preto kladie otázku, či je vnútroštátne právo, ktoré bez možnosti výnimky zakazuje udeliť povolenie na pobyt, ak má žiadateľ záznam v registri trestov v štáte, v ktorom žiada o povolenie na pobyt, hoci to nevyhnutne vedie k tomu, že maloletá osoba, občan Únie v starostlivosti žiadateľa, bude zbavený práva zdržiavať sa na území Únie, v súlade s uvedenou judikatúrou Súdneho dvora, ktorá sa týka článku 20 ZFEÚ.

23 Za týchto okolností Tribunal Supremo (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Je vnútroštátna právna úprava, ktorá vylučuje možnosť udeliť povolenie na pobyt rodičovi štátneho príslušníka Únie, ktorý je maloletý a odkázaný na tohto rodiča, z dôvodu, že daný rodič má záznam v registri trestov v krajine, v ktorej podáva žiadosť, aj keď to bude viesť k nútenému odchodu maloletého z územia Únie, keďže toto dieťa musí sprevádzať svojho rodiča, zlučiteľná s článkom 20 ZFEÚ vykladaným vo svetle rozsudkov z 19. októbra 2004, Zhu a Chen (C-200/02, EU:C:2004:639) a z 8. marca 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124)?“

O tom, či spor vo veci samej pretrváva

24 Zo znenia a systematiky článku 267 ZFEÚ vyplýva, že prejudiciálne konanie predpokladá, že pred vnútroštátnymi súdmi skutočne prebieha konanie, v rámci ktorého majú vydať rozhodnutie, pri ktorom budú môcť zohľadniť rozsudok Súdneho dvora vydaný v prejudiciálnom konaní (rozsudok z 11. septembra 2008, UGT-Rioja a i., C-428/06 až C-434/06, EU:C:2008:488, bod 39 a citovaná judikatúra). Preto musí Súdny dvor overiť *ex offo*, či spor vo veci samej pretrváva.

25 V prejednávanej veci sa spor týka odmietnutia udeliť pánovi Rendónovi Marínovi povolenie na prechodný pobyt v Španielsku, pričom na Tribunal Supremo (Najvyšší súd) bol podaný kasačný opravný prostriedok proti rozsudku Audiencia Nacional (Národný vyšší súd) z 21. marca 2012, ktorým bolo zamietnuté odvolanie podané proti rozhodnutiu o zamietnutí povolenia na pobyt, o ktoré dotknutá osoba požiadala.

26 Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru, ako aj z pripomienok, ktoré na pojednávaní predložili pán Rendón Marín a španielska vláda, vyplýva, že po tom, ako Tribunal Supremo (Najvyšší súd) podal tento návrh na začatie prejudiciálneho konania, navrhovateľ vo veci samej podal na vládnej depozitúre v Malage dve nové žiadosti o povolenie na prechodný pobyt z dôvodu výnimočných okolností, pričom druhej z nich bolo vyhovené.

27 Na pojednávaní totiž španielska vláda uviedla, že 18. februára 2015 Subdelegación del Gobierno en Málaga (vládna depozitúra v provincii Malaga, Španielsko) udelila pánovi Rendónovi Marínovi povolenie na prechodný pobyt. V tejto súvislosti, z ústnych pripomienok pána Rendóna Marína vyplýva, že toto povolenie na prechodný pobyt mu bolo udelené z dôvodu výnimočných okolností založených na rodinných väzbách na základe článkov 124 a 128 kráľovského dekrétu 557/2011 na základe toho, že príslušné španielske orgány prijali rozhodnutie o zahladení jeho odsúdenia v registri trestov (*cancelación*).

28 Za týchto podmienok bol vnútroštátny súd vyzvaný, aby Súdnemu dvoru oznámil, či je odpoveď Súdneho dvora aj naďalej nevyhnutná na jeho rozhodnutie.

29 Listom z 9. marca 2016 vnútroštátny súd konštatoval, že návrhu na udelenie povolenia na prechodný pobyt obsiahnutému v správnej žalobe bolo vyhovené rozhodnutím vládnej depozitúry v provincii Malaga z 18. februára 2015, zároveň však uviedol, že jeho návrh na začatie prejudiciálneho konania pretrváva.

30 Podľa vnútroštátneho súdu totiž skutočnosť, že pánovi Rendónovi Marínovi bolo vo februári 2015 udelené povolenie na pobyt, nepredstavuje vyhovenie návrhom predloženým v rámci žaloby vo veci samej v plnom rozsahu. Zastáva totiž názor, že ak by bolo uvedenej správnej žalobe vyhovené, napadnuté rozhodnutie z 13. júla 2010, ktorým bola zamietnutá žiadosť dotknutej osoby o povolenie na pobyt, by bolo vyhlásené za protiprávne a povolenie a pobyt z toho vyplývajúce by bolo účinné od tohto dátumu. Neplatnosť tohto rozhodnutia a udelenie povolenia na pobyt v tento deň by malo pre navrhovateľa vo veci samej dôsledky, ktoré prekračujú samotné udelenie povolenia, akým je napríklad náhrada škody z dôvodu ukončenia pracovnoprávneho vzťahu, straty sociálnych dávok alebo príspevkov do systému sociálneho zabezpečenia, či dokonca právo získať španielske občianstvo.

31 Treba teda konštatovať, že konanie vo veci samej na vnútroštátnom súde nebolo ukončené a odpoveď Súdneho dvora na položenú otázku je stále potrebná na rozhodnutie v danej veci.

32 Z toho dôvodu treba o návrhu na začatie prejudiciálneho konania rozhodnúť.

O prejudiciálnej otázke

33 V rámci konania na základe spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom zakotveným v článku 267 ZFEÚ prislúcha Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu odpoveď potrebnú na rozhodnutie vo veci, ktorú začal tento súd prejednávať. Z tohto pohľadu Súdnemu dvoru prislúcha prípadne právo preformulovať otázky, ktoré sú mu predložené. Povinnosťou Súdneho dvora je totiž vykladať všetky ustanovenia práva Únie, ktoré vnútroštátne súdy potrebujú na rozhodovanie o žalobách, ktoré im boli predložené, aj keď tieto ustanovenia nie sú výslovne spomenuté v otázkach položených Súdnemu dvoru týmito súdmi (pozri najmä rozsudky zo 14. októbra 2010, Fuß, C-243/09, EU:C:2010:609, bod 39; z 30. mája 2013, Worten, C-342/12, EU:C:2013:355, bod 30, a z 19. septembra 2013, Betriu Montull, C-5/12, EU:C:2013:571, bod 40).

34 V dôsledku toho hoci vnútroštátny súd obmedzil svoju otázku iba na výklad článku 20 ZFEÚ, táto okolnosť nebráni Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu všetky aspekty výkladu práva Únie, ktoré môžu byť užitočné na rozhodnutie v prejednávanej veci, bez ohľadu na to, či ich vnútroštátny súd uviedol v znení svojej otázky. V tejto súvislosti Súdnemu dvoru prináleží zo všetkých skutočností, ktoré poskytol vnútroštátny súd, a najmä z odôvodnenia rozhodnutia vnútroštátneho súdu, abstrahovať prvky práva Únie, ktoré si vyžadujú výklad so zreteľom na predmet sporu (pozri najmä rozsudky zo 14. októbra 2010, Fuß, C-243/09, EU:C:2010:609, bod 40; z 30. mája 2013, Worten, C-342/12, EU:C:2013:355, bod 31, a z 19. septembra 2013, Betriu Montull, C-5/12, EU:C:2013:571, bod 41).

35 Vo svetle tejto judikatúry a vzhľadom na skutočnosti uvedené v rozhodnutí vnútroštátneho súdu treba položenú otázku preformulovať v tom zmysle, že touto otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 21 ZFEÚ a smernica 2004/38 na jednej strane, ako aj článok 20 ZFEÚ na strane druhej majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, ktorý má záznam v registri trestov, sa automaticky odmietne udeliť povolenie na pobyt na území dotknutého členského štátu, hoci má dotknutá osoba vo svojej výlučnej starostlivosti maloleté deti, ktoré sú občanmi Únie a ktoré s ňou bývajú v tomto členskom štáte od svojho narodenia bez toho, aby využili svoje právo voľného pohybu, a dôsledkom tohto odmietnutia je, že dané deti musia opustiť územie Únie.

36 V tomto ohľade treba najskôr pripomenúť, že prípadné práva, ktoré štátnym príslušníkom tretích štátov priznávajú ustanovenia práva Únie týkajúce sa občianstva Únie, nie sú vlastnými právami, ale právami odvodenými z výkonu slobody pohybu a pobytu občanom Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 8. mája 2013, Ymeraga a i., C-87/12, EU:C:2013:291, bod 35; z 10. októbra 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 22, a z 12. marca 2014, O. a B., C-456/12, EU:C:2014:135,

bod 36, ako aj citovanú judikatúru). Odvodené právo na pobyt v prospech štátneho príslušníka tretieho štátu v podstate existuje len vtedy, ak je nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby občan Únie skutočne vykonával svoje právo na voľný pohyb a pobyt na jej území.

37 V tomto kontexte je potrebné preskúmať, či štátny príslušník tretieho štátu, akým je pán Rendón Marín, môže mať odvodené právo na pobyt, buď na základe článku 21 ZFEÚ a smernice 2004/38, alebo na základe článku 20 ZFEÚ, a prípadne, či skutočnosť, že daná osoba má záznam v registri trestov, môže odôvodniť obmedzenie tohto práva.

Článok 21 ZFEÚ a smernica 2004/38

O existencii odvodeného práva na pobyt na základe článku 21 ZFEÚ a smernice 2004/38

38 Článok 3 ods. 1 smernice 2004/38 totiž ako „Oprávnené osoby“ v súvislosti s právami, ktoré táto smernica priznáva, vymedzuje „všetkých občanov Únie, ktorí sa pohybujú alebo zdržiavajú v členskom štáte inom, ako je členský štát, ktorého štátnymi príslušníkmi sú, [ako aj] ich rodinných príslušníkov, ako sú definovaní v bode 2 článku 2, ktorí ich sprevádzajú, alebo sa k nim pripájajú“.

39 V prejednávanej veci je pán Rendón Marín štátnym príslušníkom tretieho štátu a otcom maloletých občanov Únie, ktorých má vo výlučnej starostlivosti a ktorí majú od svojho narodenia bydlisko v tom istom členskom štáte, teda v Španielskom kráľovstve.

40 Vzhľadom na to, že syn pána Rendóna Marína, ktorý je maloletý, nikdy neuplatnil svoje právo na voľný pohyb a vždy sa zdržiaval v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom, treba konštatovať, že na toto dieťa sa nevzťahuje pojem „oprávnená osoba“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2004/38, takže táto smernica sa na neho neuplatní (rozsudky z 15. novembra 2011, Dereci a i., C-256/11, EU:C:2011:734, bod 57, a zo 6. decembra 2012, O a i., C-356/11 a C-357/11, EU:C:2012:776, bod 42).

41 Naproti tomu, ako uviedla španielska, grécka, talianska a poľská vláda, ako aj Komisia, na dcéru pána Rendóna Marína, maloletú poľskú štátnu príslušníčku, ktorá má od narodenia bydlisko v Španielsku, sa vzťahuje pojem „oprávnená osoba“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2004/38.

42 Súdny dvor totiž zdôraznil, že situáciu, v ktorej je v hostiteľskom členskom štáte štátny príslušník iného členského štátu, ktorý sa narodil v hostiteľskom členskom štáte a nevyužil právo na voľný pohyb, nemožno iba na základe tohto dôvodu zamieňať so situáciou, ktorá je výlučne vnútroštátneho charakteru, keď nie sú priznané danému štátnemu príslušníkovi v hostiteľskom členskom štáte práva plynúce z ustanovení práva Únie v oblasti voľného pohybu a pobytu osôb (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. októbra 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 19).

43 Z toho vyplýva, že dcéra pána Rendóna Marína sa môže odvolávať na článok 21 ods. 1 ZFEÚ a predpisy prijaté na jeho vykonanie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. októbra 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 26).

44 Za týchto okolností článok 21 ods. 1 ZFEÚ a smernica 2004/38 v podstate priznávajú dcére pána Rendóna Marína právo na pobyt v Španielsku.

45 Podľa Súdneho dvora sa však toto právo občanov Únie na pobyt na území iného členského štátu ako je štát, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, priznáva s výhradou obmedzení a podmienok, ktoré stanovuje Zmluva o FEÚ, ako aj predpisy prijaté na jej vykonanie (rozsudok z 19. októbra 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 26), pričom uvedené obmedzenia a podmienky sa musia uplatňovať v rámci hraníc stanovených právom Únie a v súlade so všeobecnými zásadami tohto práva, najmä so

zásadou proporcionality (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky zo 17. septembra 2002, Baumbast a R, C-413/99, EU:C:2002:493, bod 91, a z 19. októbra 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 32).

46 Pokiaľ ide o tieto podmienky, treba spresniť, že všetci občania Únie majú počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace právo na pobyt na území iného členského štátu ako je ten, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, ak na základe článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38 majú dostatočné zdroje pre samých seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa počas obdobia svojho pobytu nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu, a komplexné krytie zdravotného poistenia v hostiteľskom členskom štáte.

47 Pokiaľ dcéra pána Rendóna Marína nezískala právo na trvalý pobyt v Španielsku na základe článku 16 ods. 1 smernice 2004/38, kedy jej právo na pobyt nepodlieha podmienkam stanoveným v kapitole III tejto smernice a najmä podmienkam uvedeným v článku 7 ods. 1 písm. b) tejto smernice, možno jej právo na pobyt priznať len vtedy, ak spĺňa podmienky stanovené v tomto článku 7 ods. 1 písm. b).

48 V tejto súvislosti Súdny dvor už rozhodol, že hoci občan Únie musí mať dostatočné zdroje, právo Únie neuvádza žiadnu požiadavku, pokiaľ ide o zdroj týchto finančných prostriedkov, pričom tieto môže poskytnúť štátny príslušník tretieho štátu, rodič dotknutých maloletých občanov (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. októbra 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 30, ako aj z 10. októbra 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 27).

49 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že deťom pána Rendóna Marína sa dostáva primeranej starostlivosti a zodpovedajúceho školského vzdelávania. Španielska vláda okrem toho na pojednávaní uviedla, že v súlade so španielskou právnou úpravou majú pán Rendón Marín a jeho deti zdravotné poistenie. Napriek tomu prináleží vnútroštátnemu súdu zistiť, či dcéra pána Rendóna Marína má sama alebo prostredníctvom svojho otca dostatočné zdroje a komplexné krytie zdravotného poistenia v zmysle článku 7 ods. 1 písm. b) smernice 2004/38.

50 Pokiaľ ide o to, či pán Rendón Marín, štátny príslušník tretieho štátu, môže mať ako priamy predok občianky Únie, ktorej je právo na pobyt priznané na základe smernice 2004/38, odvodené právo na pobyt, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že postavenie rodinného príslušníka, „ktorý je závislý“ od občana Únie, držiteľa práva na pobyt, vychádza zo skutkovej situácie charakterizovanej okolnosťou, že materiálna podpora člena rodiny je zabezpečená držiteľom práva na pobyt, takže v prípade, keď podobne ako v prejednávanej veci nastane opačná situácia, teda že držiteľ práva na pobyt je závislý od štátneho príslušníka tretieho štátu, sa tento štátny príslušník na účely priznania práva na pobyt v hostiteľskom členskom štáte nemôže odvolávať na postavenie predka, „ktorý je závislý“ od uvedeného držiteľa v zmysle smernice 2004/38 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. októbra 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 25).

51 Ak by sa totiž rodičovi, štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, ktorý sa skutočne stará o maloletého občana Únie, odoprel pobyt s týmto občanom v hostiteľskom členskom štáte, bolo by tým jeho právo na pobyt zbavené potrebného účinku, keďže využitie práva na pobyt maloletým dieťaťom nevyhnutne zahŕňa to, že toto dieťa má právo byť sprevádzané osobou, ktorá sa oňho skutočne stará, a preto táto osoba musí mať možnosť bývať spolu s ním v hostiteľskom členskom štáte počas tohto pobytu (pozri rozsudky z 19. októbra 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 45, ako aj z 10. októbra 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 28).

52 Ak teda článok 21 ZFEÚ a smernica 2004/38 priznávajú právo na pobyt v hostiteľskom členskom štáte maloletému štátnemu príslušníkovi iného členského štátu, ktorý spĺňa podmienky stanovené v článku 7 ods. 1 písm. b) tejto smernice, tie isté ustanovenia umožňujú rodičovi, ktorý sa skutočne o tohto štátneho príslušníka stará, zdržiavať sa s ním v hostiteľskom členskom štáte (rozsudky z 19. októbra 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, body 46 a 47, ako aj z 10. októbra 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 29).

53 Odhliadnuc od hypotézy uvedenej v bode 47 tohto rozsudku, za predpokladu, ktorý však musí overiť vnútroštátny súd, že dcéra pána Rendóna Marína, ako bolo zdôraznené v bode 49 predmetného rozsudku, spĺňa podmienky stanovené v článku 7 ods. 1 smernice 2004/38 na to, aby jej mohlo byť priznané právo na pobyt v Španielsku na základe článku 21 ZFEÚ a tejto smernice, treba tieto posledné uvedené ustanovenia vykladať v tom zmysle, že v podstate bránia tomu, aby bolo pánovi Rendónovi Marínovi odopreté odvodené právo na pobyt na území tohto členského štátu.

O vplyve záznamu v registri trestov na priznanie odvodeného práva na pobyt podľa článkov 27 a 28 smernice 2004/38

54 V tejto časti je potrebné preskúmať, či odvodené právo na pobyt, ktoré má pán Rendón Marín, možno obmedziť na základe takej vnútroštátnej právnej úpravy, o akú ide vo veci samej.

55 V tomto ohľade je dôležité pripomenúť, že právo občanov Únie a ich rodinných príslušníkov na pobyt v Únii nie je nepodmienečné, ale môže podliehať obmedzeniam a podmienkam stanoveným v Zmluve, ako aj v predpisoch, ktoré boli prijaté na jej vykonanie (pozri najmä rozsudok z 10. júla 2008, Jipa, C-33/07, EU:C:2008:396, bod 21 a citovanú judikatúru).

56 Takisto treba uviesť, že z odôvodnenia 23 smernice 2004/38 vyplýva, že vyhostenie občanov Únie a ich rodinných príslušníkov na základe dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti je opatrenie, ktoré môže vážne poškodiť osoby, ktoré využívali práva a slobody im udelené podľa zmluvy a skutočne sa integrovali v hostiteľskom členskom štáte. Z tohto dôvodu, ako vyplýva z odôvodnenia 24 smernice 2004/38, táto smernica zavádza režim ochrany pred opatreniami vyhostenia, ktorý je založený na stupni integrácie dotknutých osôb v hostiteľskom členskom štáte, takže čím je vyšší stupeň integrácie občanov Únie a ich rodinných príslušníkov v hostiteľskom členskom štáte, tým by mal byť vyšší stupeň ochrany proti ich vyhosteniu (rozsudok z 23. novembra 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, body 24 a 25).

57 Pokiaľ ide o spor vo veci samej, tieto obmedzenia vyplývajú najmä z článku 27 ods. 1 smernice 2004/38, ktorý umožňuje členským štátom obmedziť právo občanov Únie alebo ich rodinných príslušníkov na pobyt bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť najmä z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. júla 2008, Jipa, C-33/07, EU:C:2008:396, bod 22).

58 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že výhrada verejného poriadku predstavuje výnimku z práva občanov Únie alebo ich rodinných príslušníkov na pobyt, ktorú treba vykladať doslovne a ktorej rozsah členské štáty nemôžu určovať jednostranne (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 4. decembra 1974, van Duyn, 41/74, EU:C:1974:133, bod 18; z 27. októbra 1977, Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, bod 33; z 29. apríla 2004, Orfanopoulos a Oliveri, C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, bod 65, z 27. apríla 2006, Komisia/Nemecko, C-441/02, EU:C:2006:253, bod 34, ako aj zo 7. júna 2007, Komisia/Holandsko, C-50/06, EU:C:2007:325, bod 42).

59 Ako vyplýva z článku 27 ods. 2 prvého pododseku smernice 2004/38, pokiaľ majú byť opatrenia obmedzujúce právo občana Únie alebo jeho rodinného príslušníka na pobyt, konkrétne opatrenia prijaté z dôvodov verejného poriadku, odôvodnené, musia byť v súlade so zásadou proporcionality a vychádzať výlučne z osobného správania daného jednotlivca.

60 Je opodstatnené dodať, že článok 27 ods. 2 tejto smernice zdôrazňuje, že existencia odsúdení za trestné činy, ku ktorým došlo v minulosti, nemôže sama osebe odôvodniť prijatie opatrení na zachovanie verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti, že správanie dotknutej osoby musí predstavovať skutočnú a existujúcu hrozbu pre základný záujem predmetnej spoločnosti alebo členského štátu, a že odôvodnenia nepriamo spojené s dotknutým prípadom jednotlivca alebo dôvody spojené s všeobecnou

prevenciou nemožno uznať (pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. júla 2008, Jipa, C-33/07, EU:C:2008:396, body 23 a 24, ako aj z 23. novembra 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 48).

61 Z toho vyplýva, že právo Únie bráni obmedzeniu práva na pobyt z dôvodov všeobecnej prevencie, nariadenému s cieľom odradiť iných cudzincov, najmä ak bolo toto opatrenie prijaté automaticky po odsúdení v trestnom konaní bez zohľadnenia osobného správania páchateľa trestného činu a hrozby, ktorú predstavuje pre verejný poriadok (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. apríla 2006, Komisia/Nemecko, C-441/02, EU:C:2006:253, bod 93 a citovanú judikatúru).

62 Na posúdenie toho, či je opatrenie vyhostenia primerané legitímnemu cieľu, ktorý sleduje, konkrétne ochrane verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti, je potrebné zohľadniť kritériá článku 28 ods. 1 smernice 2004/38, ktorými sú dĺžka pobytu dotknutej osoby na území hostiteľského členského štátu, jej vek, jej zdravotný stav, jej rodinná a ekonomická situácia, jej začlenenie do spoločnosti a kultúry hostiteľského členského štátu a intenzita jej väzieb so štátom, z ktorého pochádza. Je dôležité, aby aj stupeň závažnosti protiprávneho konania bol posúdený v rámci zásady proporcionality.

63 Treba však pripomenúť, že právna úprava, o ktorú ide vo veci samej, automaticky a bez možnosti výnimky podmieňuje udelenie prvého povolenia na pobyt skutočnosťou, že žiadateľ nemá záznam v registri trestov v Španielsku alebo na území štátov, v ktorých sa predtým zdržiaval.

64 V predmetnej veci návrh na začatie prejudiciálneho konania uvádza, že žiadosť pána Rendóna Marína o povolenie na prechodný pobyt z výnimočných dôvodov podaná 18. februára 2010 bola v súlade s touto právnou úpravou zamietnutá z dôvodu, že táto osoba má záznam v registri trestov. Požadované povolenie na pobyt bolo teda zamietnuté automaticky bez toho, aby bola zohľadnená osobitná situácia navrhovateľa vo veci samej, to znamená bez toho, aby bolo preskúmané jeho osobné správanie alebo prípadná hrozba, ktorú by mohol predstavovať pre verejný poriadok alebo verejnú bezpečnosť.

65 Pokiaľ ide o posúdenie relevantných okolností v prejednávanej veci, zo spisu, ktorý má k dispozícii Súdny dvor, vyplýva, že pán Rendón Marín bol odsúdený za trestný čin spáchaný v roku 2005. Toto odsúdenie v trestnom konaní nemôže samo osebe odôvodniť odmietnutie udeliť povolenie na pobyt. Hoci správanie dotknutej osoby musí predstavovať skutočnú, existujúcu a dostatočne závažnú hrozbu pre základný záujem spoločnosti a Súdny dvor zdôraznil, že podmienka týkajúca sa existujúcej hrozby musí byť v zásade splnená v čase, keď sa dotknuté opatrenie prijíma (pozri najmä rozsudok z 27. októbra 1977, Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, bod 28), v prejednávanej veci tomu zjavne tak nie je, keďže trest odňatia slobody, na ktorý bol pán Rendón Marín odsúdený, bol odložený a odsúdený tento trest zjavne nevykonal.

66 Okrem toho, pokiaľ ide o prípadné vyhostenie pána Rendóna Marína, je nevyhnutné, aby na jednej strane boli zohľadnené základné práva, na ktorých dodržiavanie dohliada Súdny dvor, osobitne právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života, ako je uvedené v článku 7 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charty“) (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. novembra 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 52), a na strane druhej, aby bola rešpektovaná zásada proporcionality. Uvedený článok 7 Charty treba vykladať s ohľadom na povinnosť zohľadniť najlepšie záujmy dieťaťa, ktorá je stanovená v článku 24 ods. 2 Charty (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. decembra 2009, Detiček, C-403/09 PPU, EU:C:2009:810, body 53 a 54).

67 Vzhľadom na predchádzajúce sa článok 21 ZFEÚ a smernica 2004/38 majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje automatické odmietnutie udeliť povolenie na pobyt štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, ktorý je rodičom maloletého dieťaťa, občana Únie, o ktoré sa stará a s ktorým sa zdržiava v hostiteľskom členskom štáte, len z dôvodu, že tento rodič má záznam v registri trestov.

O článku 20 ZFEÚ

O existencii odvodeného práva na pobyt v zmysle článku 20 ZFEÚ

68 V prípade, že vnútroštátny súd po preskúmaní podmienok uvedených v článku 7 ods. 1 smernice 2004/38 dospeje k záveru, že tieto podmienky nie sú splnené, a v každom prípade, pokiaľ ide o syna pána Rendóna Marína, ktorý je maloletý a má od narodenia bydlisko v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom, treba posúdiť, či by odvodené právo pána Rendóna Marína na pobyt mohlo byť založené na článku 20 ZFEÚ.

69 Na úvod je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora článok 20 ZFEÚ priznáva každej osobe, ktorá je štátnym príslušníkom členského štátu, postavenie občana Únie, ktoré má byť základným postavením štátnych príslušníkov členských štátov (pozri rozsudok z 30. júna 2016, NA, C-115/15, EU:C:2016:487, bod 70 a citovanú judikatúru).

70 Občianstvo Únie priznáva každému občanovi Únie základné a individuálne právo voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov s výhradou obmedzení a podmienok uvedených v Zmluve a opatrení prijatých na ich uplatnenie (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 7. októbra 2010, Lassal, C-162/09, EU:C:2010:592, bod 29, a zo 16. októbra 2012, Maďarsko/Slovensko, C-364/10, EU:C:2012:630, bod 43).

71 Ako Súdny dvor rozhodol v bode 42 rozsudku z 8. marca 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), článok 20 ZFEÚ bráni vnútroštátnym opatreniam, ktorých účinkom je zbavenie občanov Únie možnosti účinného využívania podstatnej časti práv, ktoré im vyplývajú z ich postavenia občana Únie.

72 Naopak, ustanovenia Zmluvy týkajúce sa občianstva Únie nepriznávajú štátnym príslušníkom tretích štátov nijaké samostatné právo (rozsudky z 8. novembra 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, bod 66, a z 8. mája 2013, Ymeraga a i., C-87/12, EU:C:2013:291, bod 34).

73 Ako bolo totiž pripomenuté v bode 36 tohto rozsudku, prípadné práva priznané štátnym príslušníkom tretích štátov ustanoveniami Zmluvy týkajúcimi sa občianstva Únie totiž nie sú vlastné práva uvedených štátnych príslušníkov, ale ide o práva odvodené od práv občana Únie. Účel a odôvodnenie uvedených odvodených práv sú založené na konštatovaní, že odmietnuť ich priznanie môže obmedziť najmä slobodu pohybu občana Únie (rozsudky z 8. novembra 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, body 67 a 68, ako aj z 8. mája 2013, Ymeraga a i., C-87/12, EU:C:2013:291, bod 35).

74 V tejto súvislosti Súdny dvor už konštatoval, že existujú obzvlášť výnimočné situácie, v ktorých napriek skutočnosti, že sa neuplatní sekundárne právo týkajúce sa práva štátnych príslušníkov tretích štátov na pobyt a dotknutý občan Únie nevyužil svoju slobodu pohybu, štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, ktorý je rodinným príslušníkom uvedeného občana, však musí byť priznané právo na pobyt, aby nedošlo k narušeniu potrebného účinku občianstva Únie, ak by ako dôsledok odopretia daného práva bol tento občan nútený opustiť územie Únie ako celku, čo by ho zbavilo možnosti účinne využívať podstatnú časť práv, ktoré mu z tohto postavenia vyplývajú (pozri v tomto zmysle rozsudky z 8. marca 2011, Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, body 43 a 44; z 15. novembra 2011, Dereci a i., C-256/11, EU:C:2011:734, body 66 a 67; z 8. novembra 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, bod 71; z 8. mája 2013, Ymeraga a i., C-87/12, EU:C:2013:291, bod 36, ako aj z 10. októbra 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 32).

75 Vyššie uvedené situácie charakterizuje skutočnosť, že aj keď sú upravené právnou úpravou patriacou *a priori* do právomoci členských štátov, teda právnou úpravou týkajúcou sa práv na vstup a pobyt štátnych príslušníkov tretích štátov nepatriacich do pôsobnosti ustanovení odvodeného práva, ktoré na základe určitých podmienok stanovujú udelenie takéhoto práva, tieto situácie však majú vnútorný vzťah

k slobode pohybu a pobytu občana Únie, čo bráni tomu, aby bolo uvedeným štátnym príslušníkom v členskom štáte, v ktorom sa tento občan zdržiava, odopreté právo na vstup a pobyt, aby sa táto sloboda neobmedzovala (pozri v tomto zmysle rozsudky z 8. novembra 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, bod 72, a z 8. mája 2013, Ymeraga a i., C-87/12, EU:C:2013:291, bod 37).

76 V prejednávanej veci deti pána Rendóna Marína, ktoré majú štátnu príslušnosť členského štátu, konkrétne Španielska a Poľska, majú postavenie občana Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 2. októbra 2003, Garcia Avello, C-148/02, EU:C:2003:539, bod 21, ako aj z 19. októbra 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 25).

77 Preto majú deti pána Rendóna Marína ako občania Únie právo voľného pohybu a pobytu na území Únie a každé obmedzenie tohto práva patrí do pôsobnosti práva Únie.

78 Ak teda, čo musí overiť vnútroštátny súd, pán Rendón Marín, štátny príslušník tretieho štátu, do ktorého výlučnej starostlivosti boli tieto deti zverené, musí v dôsledku odmietnutia pobytu opustiť územie Únie, môže to viesť k obmedzeniu práva, konkrétne práva na pobyt uvedených detí, ktoré môžu byť z dôvodu sprevádzania pána Rendóna Marína nútené opustiť územie Únie ako celok. Prípadná povinnosť ich otca opustiť územie Únie by ich zbavila možnosti účinne využívať podstatnú časť práv, ktoré im vyplývajú z ich postavenia občanov Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 15. novembra 2011, Dereci a i., C-256/11, EU:C:2011:734, bod 67; z 8. novembra 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, bod 71; z 8. mája 2013, Ymeraga a i., C-87/12, EU:C:2013:291, bod 36, ako aj z 10. októbra 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 32).

79 Viaceré členské štáty, ktoré predložili svoje pripomienky, uviedli, že pán Rendón Marín a jeho deti by mohli odísť do Poľska, teda členského štátu, ktorého štátnu príslušnosť má jeho dcéra. Samotný pán Rendón Marín na pojednávaní tvrdil, že nemá väzby s rodinou matky svojej dcéry, ktorá sa, podľa jeho informácií, nezdržiava v Poľsku, a že on ani jeho deti nehovoria po poľsky. V tejto súvislosti je úlohou vnútroštátneho súdu overiť, či vzhľadom na okolnosti vo veci samej by pán Rendón Marín ako rodič, ktorý má obe deti vo svojej výlučnej starostlivosti, mohol účinne využívať odvodené právo sprevádzať ich a zdržiavať sa s nimi v Poľsku, pričom odmietnutie zo strany španielskych orgánov priznať mu právo na pobyt by neviedlo k tomu, že jeho deti budú musieť opustiť územie Únie ako celok (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. októbra 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, body 34 a 35).

80 S výhradou overení uvedených v bodoch 78 a 79 tohto rozsudku z informácií, ktoré má k dispozícii Súdny dvor, zjavne vyplýva, že situácia, o akú ide vo veci samej, by mohla viesť k tomu, že deti pána Rendóna Marína budú zbavené možnosti účinne využívať podstatnú časť práv, ktoré im vyplývajú z ich postavenia občanov Únie, a preto patrí do pôsobnosti práva Únie.

O možnosti zaviesť obmedzenia odvodeného práva na pobyt vyplývajúceho z článku 20 ZFEÚ

81 Je potrebné zdôrazniť, že článok 20 ZFEÚ nemá vplyv na možnosť členských štátov odvolávať sa na výhradu súvisiacu najmä s ochranou verejného poriadku a vnútornej bezpečnosti. Vzhľadom na uvedené, pokiaľ situácia pána Rendóna Marína patrí do pôsobnosti práva Únie, jej posúdenie musí zohľadňovať právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života, tak ako ho stanovuje článok 7 Charty, pričom tento článok treba vykladať, ako bolo uvedené v bode 66 tohto rozsudku, s ohľadom na povinnosť zohľadniť najlepšie záujmy dieťaťa, ktorá je stanovená v článku 24 ods. 2 Charty.

82 Okrem toho, ako bolo pripomenuté v bode 58 tohto rozsudku, pri zdôvodňovaní výnimky z práva občanov Únie alebo ich rodinných príslušníkov na pobyt odvolaním sa na pojmy „verejný poriadok“ a „verejná bezpečnosť“, je potrebné tieto pojmy vykladať reštriktívne tak, aby ich rozsah členské štáty nemohli určovať jednostranne bez kontroly inštitúcií Únie.

83 Súdny dvor rozhodol, že pojem „verejný poriadok“ v každom prípade predpokladá popri porušení spoločenského poriadku, ktorým je každé porušenie zákona, existenciu skutočnej, existujúcej a dostatočne vážnej hrozby ovplyvňujúcej jeden zo základných záujmov spoločnosti. Pokiaľ ide o pojem „verejná bezpečnosť“, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že tento pojem zahŕňa vnútornú bezpečnosť členského štátu, ako aj jeho vonkajšiu bezpečnosť, a teda že dosah na fungovanie inštitúcií a podstatných verejných služieb, ako aj prežitie obyvateľstva a riziko vážneho narušenia vonkajších vzťahov alebo mierového spolužitia národov, prípadne dosah na vojenské záujmy môžu ovplyvňovať verejnú bezpečnosť (pozri v tomto zmysle rozsudky z 23. novembra 2010, Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, body 43 a 44, ako aj z 15. februára 2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, body 65 a 66).

84 V tomto kontexte sa treba domnievať, že pokiaľ je odmietnutie práva na pobyt založené na existencii skutočnej, existujúcej a dostatočne vážnej hrozby pre verejný poriadok alebo verejnú bezpečnosť vyplývajúcej z trestnej činnosti štátneho príslušníka tretieho štátu, ktorý má svoje deti, občanov Únie, vo výlučnej starostlivosti, je takéto odmietnutie v súlade s právom Únie.

85 Tento záver však nemožno automaticky vyvodiť len z toho, že dotknutá osoba má záznam v registri trestov. Mohol by vyplývať len z konkrétneho posúdenia všetkých skutočných a relevantných okolností prejednávanej veci vnútroštátnym súdom, vo svetle zásady proporcionality, najlepšieho záujmu dieťaťa a základných práv, ktorých dodržiavanie zabezpečuje Súdny dvor.

86 Toto posúdenie tak musí najmä zohľadniť osobné správanie dotknutého jednotlivca, dĺžku a zákonnosť pobytu dotknutej osoby na území daného členského štátu, povahu a závažnosť spáchaného porušenia, existujúci stupeň nebezpečnosti dotknutej osoby pre spoločnosť, vek jej detí a ich zdravotný stav, ako aj ich rodinnú a ekonomickú situáciu.

87 Z toho vyplýva, že článok 20 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje automatické odmietnutie udeliť povolenie na pobyt štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, rodičovi maloletých detí, občanov Únie, ktorých má vo svojej výlučnej starostlivosti, len na základe toho, že tento rodič má záznam v registri trestov, pokiaľ uvedené odmietnutie vedie k tomu, že tieto deti musia opustiť územie Únie.

88 S ohľadom na vyššie uvedené úvahy je potrebné na položenú otázku odpovedať takto:

— článok 21 ZFEÚ a smernica 2004/38 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje automatické odmietnutie udeliť povolenie na pobyt štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, rodičovi maloletého dieťaťa, ktoré je občanom Únie a štátnym príslušníkom iného členského štátu ako hostiteľský členský štát, ktoré je v jeho starostlivosti a zdržiava sa s ním v hostiteľskom členskom štáte, len z dôvodu, že tento rodič má záznam v registri trestov,

— článok 20 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tejto vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej automatické odmietnutie udeliť povolenie na pobyt štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, rodičovi maloletých detí, občanov Únie, ktorých má vo svojej výlučnej starostlivosti, len na základe toho, že tento rodič má záznam v registri trestov, pokiaľ uvedené odmietnutie vedie k tomu, že tieto deti musia opustiť územie Únie.

O trovách

89 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Článok 21 ZFEÚ a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje automatické odmietnutie udeliť povolenie na pobyt štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, rodičovi maloletého dieťaťa, ktoré je občanom Únie a štátnym príslušníkom iného členského štátu ako hostiteľský členský štát, ktoré je v jeho starostlivosti a zdržiava sa s ním v hostiteľskom členskom štáte, len z dôvodu, že tento rodič má záznam v registri trestov.

Článok 20 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tejto vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej automatické odmietnutie udeliť povolenie na pobyt štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, rodičovi maloletých detí, občanov Únie, ktorých má vo svojej výlučnej starostlivosti, len na základe toho, že tento rodič má záznam v registri trestov, pokiaľ uvedené odmietnutie vedie k tomu, že tieto deti musia opustiť územie Únie.

Podpisy